

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

10 Vtrum possit perseuerare in bono per se ipsum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

ro sit potentiarum malum, ex se quoque patet: quia per idem principium vitium contrarium, per quod possumus in reliquum.

¶ Ad hoc dicitur, quod quodcumque vult, seu operatio potentie alius alicuius de pender, quam ex potentia, tunc ex sola potentia non potest inferri vult, seu operatio illius in acta exercito. Verbi gratia. Potentia visiva habet pro proprio actu suo videre, quod dependet & ab obiecto, & lumine, & propterea non potest ex hoc solo, quod homo habet potentiam visivam, inferri, ergo ex sola potentia visiva potest videre: quoniam sine extrinseco lumine nunquam existit in actu. Potentia ergo existens aliquid extrinsecum ad executionem sui actus, non sufficit sola ad proprium actum, unde quemadmodum stant haec duo simul, Homo habet potentiam, quae potest videre: & Homo potest non ex sola potentia visiva videre: ita in proposito, quia gratia est quae homo est potens elicere operationem bonam, & resistere impulsibus tentationum, & continuare in hoc, quod est perseverare, ideo homo donatus dicitur dono, quo haec potest. Sed quia gratia non potest exercere hos actus simpliciter quae oportet, ubi oportet, & cetera, quamvis possit ad horam sine similitudine carnis ministrare eius, & lumine intellectus cooperantur eidem, quorum opposita subtrahunt arbitrium ab usu gratiae, sine extrinseco lumine, & opere, altera propter obsecrationem, altera propter infirmitatem, ideo dicitur quod homo ex sola gratia sine speciali auxilio non potest in hac simpliciter. Et esset simile, si potius hominem infirmum sine vires ministrantes intellectui: nunc enim homo intellectus ut principio intelligendi etiam habuit est potens intelligere, & vitare errores, & in hoc consistere, quia in-

Atellectus continue magis intelligendo fortificatur. Verum tamen quia ad continuationem, & perfectionem actus intellectus quidem oportet exigunt sanitas virium interiorum: ideo homo talis non poterit quando oportet uti intellectu in iudicando &c. p. p. infirmitate virium, nisi opem quis ferat sanitatis: quamvis possit sine tali ope ad horam recte iudicare.

¶ Et sic habes, quod hi duo articuli, de necessitate divini auxilii ad usum gratiae sunt quoniam multis datur gratia, quibus non datur uti ea quando oportet, sed divina permissione abijcere eam. Et sic datur donum, quo possunt bene operari & resistere tentationibus, & perseverare omnibus, quibus datur gratia: non tamen omnibus datur executio horum simpliciter, ut experientia testatur, quia non omnibus datur extrinseca requisita ad talem executionem, & ideo oportet orare, Ne proicias nos in tempore senectutis, cum defecerit virtus nostra, ne derelinquas nos, domine: &c. Ne nos inducas in tentationem.

¶ Ad PRIMUM ergo dicendum, quod obiectio illa procedit de primo modo perseverantiae, sicut & secunda obiectio procedit de secundo. Unde patet solutio ad finem.

¶ Ad TERTIUM dicendum, quod sicut Aug. dicit in lib. de natura, & grat. * Homo in primo statu accepit donum, per quod perseverare posset, non autem accepit, ut perseveraret: nunc autem per gratiam Christi multi accipiunt & donum gratiae quo perseverare possunt, & ulterius eis datur, quod perseverarent: & sic donum Christi est maius quam delictum Adae. Et tamē facilius homo per gratiae donum perseverare poterat in statu innocentie, in quo nulla erat rebellio carnis ad spiritum, quam nunc possumus, quando reparatio gratiae Christi est inchoata quantum ad mentem, non autem tamen est consummata quantum ad carnem, quod erit in patria, ubi homo non solum perseverare poterit, sed etiam peccare non poterit.

¶ Super Quaestio 110. Articulum primum.

IN ART. 1. & 2. q. c. testimadecima, nil dubitandum occurrit. Notetur tamen radix conclusionis primi articuli in responsione ad primum, quod scilicet gratia tam Dei, quam hominis ponit aliquid in grato licet differret. Et redeamus ad nosmetipsos in contemplatione secundi articuli insipientes, si has qualitates habemus, quibus prompse moveamur ad divina cetera bona. Lignum quoque ex responso ne ad tertium discedere, ne dicas gratiam annihilari, cum homo perdit eam: quia nec fit, nec corrumpitur, nec creatur, nec annihilatur, ut in litera dicitur: sed secundam ipsam homo creatur in tali esse.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

QVAESTIO CX.

De gratia Dei quantum ad eius essentiam, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de gratia Dei quantum ad eius essentiam.

¶ circa hoc quaruntur quatuor.

¶ Primum, Vtrum gratia ponat aliquid in anima.

¶ Secundum, Vtrum gratia sit qualitas.

¶ Tertium, Vtrum gratia differat a virtute infusa.

¶ Quartum, de subiecto gratiae.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum gratia ponat aliquid in anima.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod gratia non ponat aliquid in anima. Sicut enim homo dicitur habere gratiam Dei, ita etiam gratiam hominis. unde dicitur Genes. 39. q. Dominus dedit Ioseph gratiam in conspectu principis carceris: sed per hoc, quod homo dicitur habere gratiam hominis, nihil ponitur in eo, qui gratiam alterius habet, sed in eo, cuius gratiam habet, ponitur acceptatio quaedam. ergo per hoc, quod homo habere gratiam Dei dicitur, nihil ponitur in anima, sed solum significatur acceptatio diuina.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.

¶ 2. di. 26. ar. 1. & 3. con. ca. 150. & ueri. q. 27. ar. 1.